

ÚJ TÖRTÉNELMI KORSZAK KEZDŐDÖTT

Augusztus 23. korszakos fordulatot jelző évforduló. A róla való megemlékezés nem csupán a felnövő nemzedéket köti be a történelmi folytonosságba, hanem a jelen és a jövő feladatainak kijelöléséhez is hatékony segítséget nyújt.

Augusztus 23-nak sajátos története van, s nyugodtan állíthatjuk, hogy a történelemben kevés az olyan nap, amikor az előzmények betetőzéseként 24 óra alatt annyi minden történjék, s döntő módon változzék meg az ország, az állam, a nemzet helyzete és irányulása. Ez a nap hosszú érlelődés, kitartó és következetes előkészítés gyümölcse. A párt vezette forradalmi harc jelentősége éppen abban állt, hogy felvértezte az országot, a népi erőket, fokozta a harci készséget, s amikor a történelem választási és döntési lehetőséget kínált, élni tudott az alkalommal, kezébe vehette sorsa irányítását, a haladó erők pedig cselekvőképesen léptek a történelem színpadára, s a fejlődés irányába tudták vezetni az eseményeket. Augusztus 23. szilárd alapozás, folytatásos kezdet, átgondolt és előre tekintő elindulási pont volt az ország történetében. Olyan forradalom, amelyben a dolgozó nép a maga javára fordította az események alakulását, felszabadította országát, s kezébe vette sorsának irányítását. Ilyen megvilágításban lett nemcsak ünnep, hanem a számvetés, a felmérés, az önvizsgálat napja is.

Augusztus 23. jelentősége a nagy fordulatot követő jövőre utal. Az akkor elindult folyamat, a nép alkotó erejének kibontakozása, saját sorsának kimunkálása, önálló útjának kutatása és kitaposása még inkább aláhúzza e nap jelentőségét, kiemeli történelmi sajátosságát, és mind jelentősebb eredményekhez vezet.

Köztudottak az 1944. augusztus 23. óta bekövetkezett döntő változások: a közigazgatás demokratizálása, a földreform, az államosítás és a szocialista iparfejlesztés, a tanügyi reform, a széles körű művelődési forradalom, a mezőgazdaság szocialista átalakítása, az elmaradottabb vidékek iparának kiépítése, az urbanizáció sikerei. Ünnepköszöntésünk most is sikerekben és megvalósításokban gazdag. Hazánk fejlődésében a legutóbbi 18 év alatt elért eredményekről Nicolae Ceaușescu államelnök, a nemrég Mangálián tartott munkatanácskozáson, így nyilatkozott: „A szocializmus éveiben kiemelkedő eredményeket valósítottunk meg, s ennek nyomán Románia lendületesen fejlődő ipari-agrár országgá vált. A hetedik ötéves

terv teljesítésében jelentős sikereket értünk el, az ideai esztendő első felében pedig az ipari termeléstöbblet meghaladta a hat milliárd lejt. Bár néhez körülmények között, számos eredményt értünk el a mezőgazdaságban is. Ügyszintén jelentősek az eredmények a többi gazdasági ágban, valamint a beruházások terén. Nagy jelentőségű sikerek születtek a tudományos, az oktatási, a kulturális tevékenységben, melyek alapvető tényezők a szocialista társadalom építésében, a nép civilizációs színvonalának emelésében.“

Az augusztus 23-i aktus szorosan kapcsolódik a korszak külpolitikai helyzetéhez. A hagyományokhoz híven járunk el hát, ha a világpolitikai helyzet mai összefüggéseiben állítjuk be az évfordulót. Ismeretes, az emberiség régóta nem élt olyan feszült helyzetben, mint napjainkban. Atomtöltetű rakéták sora áll szemben egymással a világ különböző pontjain, s e fegyverek többsége Európában nyert elhelyezést. Ebben a helyzetben Románia a béke, a biztonság és az együttműködés kialakítását szorgalmazza és azt, hogy földrészünkön szűnjön meg az újabb rakéták telepítése, vonják ki és semmisítsék meg a már meglevőket, és hozzák létre a nukleáris fegyverektől mentes Európát. Országunk sikraszáll a konfliktusok békés, politikai eszközökkel történő megoldásáért, és elítél mindenféle fegyveres megoldást vagy a fegyverekkel való fenyegetést.

Íme, mi mindenre emlékeztet augusztus 23-a. De nemcsak emlékeztet, hanem megerősít abban a tudatunkban, hogy az eddig megtett út, az elért nagy eredmények további bizakodásra jogosítanak föl, és erőt nyújtanak a helytállásra, a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom kitartó építésére.

Dr. SZABÓ ÁRPÁD

SZÖVETSÉGI FORMÁK AZ ÓTESTAMENTUMI HAGYOMÁNYBAN

A Biblia két részének elnevezése azon a teológiai felfogáson nyugszik, hogy az Isten és ember közti kapcsolat a szövetségben valósult meg. A bibliakutatók között nincs egységes álláspont a szövetség eredetét illetően. Némelyek Mózes művének tekintik,¹ míg mások a 8. és 7. századi próféták gondolkodásából vezetik le.² Mivel igen nehéz összeállítani az izraelita vallás történetét csupán a Bibliában megőrzött történeti hagyományokból, ezért szükségesnek mutatkozik figyelembe venni és felhasználni Biblián kívüli anyagot is.

Amikor azt állítjuk, hogy a vallás alapja a szövetség, akkor olyan cselekvési formát alkalmazunk, amelynek eredete a jogi gyakorlatban keresendő, ahonnan átvitték a vallás világába.³ Ezért a különböző szövetségi formák tanulmányozása — éppen objektívebb szempontjai által — segít feloldani a vélemények különbségének feszültségét, hogy rekonstruálni tudjuk az izraelita történet és vallás folyamatát. A tényleges történeti kérdés nem a Mózes előtti korszak vallásos eszméire tekint, hanem inkább arra keresi a választ, hogy e korszakban volt-e és milyen kapcsolat a különböző népcsoportok között, amelyek később Izraellé lettek. Ha Ábrahám, Izsák és Jákób leszármazottai voltak, amint azt a hagyomány fenntartja, másszóval vérkötelékek által egymáshoz tartozó csoportok vagy törzsek, úgy nem valószínű, hogy a szövetségnek szükséges lett volna összekapcsolnia őket, mint vallásos csoportot. Ezt a vonalat képviselők szerint — Wellhausen óta — az eredeti kapcsolat egyfelől Jáhve és a nép, másfelől egymás között „természeti“ volt, és ezért a szövetség fogalma a sokkal későbbi vallásos gondolkodás fejlődését mutatja.⁴

Viszont egyre nehezebbé válik annak fenntartása, hogy létezett egy erős vérkötelékek, amely képes lett volna összekapcsolni Izraelt, vagy kitermelni az összetartás érzését, amely Mózes művének elsődleges hatóókaül szolgált volna. Ám ha feladjuk a vérkötelékek gondolatát, a rokonságot, úgy elképzelhetetlen, hogy az együvé tartozásnak más alapja lett volna abban az időben, mint a szövetségi kapcsolat. Ha ez így van, akkor ebből kétségtelenül következik, hogy a Jáhve és Izrael közötti szövetségi kapcsolat, amely elválaszthatatlan a törzsek történelmi összetartozásától, nem csupán a vallásos fogalmak történetének egy fejlődési foka, hanem valóságos ese-